గౌరవనీయులైన శ్రీ న్యాయమూర్తి K. సురేందర్

క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.742, 754 మరియు 1028/2007

ఉమ్మడి తీర్పు:

1. హైదరాబాద్ లోని క్రిమినల్ కోర్టు కాంప్లెక్స్ లో అవినీతి నిరోధక చట్టం కింద ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలో స్కాలర్ షిప్ మొత్తాల దుర్వినియోగం కేసులను త్వరితగతిన విచారించేందుకు 11.06.2007న ఇచ్చిన CC నెం.3/2003లోని తీర్పు ద్వారా అప్పీలుదారులు తమను దోషులుగా నిర్ధారించడాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నారు. క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.742/2007 ను A2, , క్రిమినల్ అప్పీ నెం.754/2007 ను A4 మరియు క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.1028/2007 ను A1 దాఖలు చేశారు.

2. పేద షెడ్యూల్డ్ కులాల విద్యార్థులకు పోస్ట్-మెట్రిక్ స్కాలర్ షిప్ ల కోసం ఉద్దేశించిన డబ్బును ప్రభుత్వం నుంచి మోసం చేయడానికి A1 నుండి A11 వరకు నేరపూరిత కుట్రకు పాల్పడ్డారని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు. ఈ ప్రక్రియలో, నిందితులందరూ కల్పిత మరియు ఉనికిలో లేని కళాశాలల పేర్లతో తప్పుడు మరియు నకిలీ ఫారము 103, పోస్ట్-మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్ బిల్లులు మరియు దాని ఆవరణలను సృష్టించారు.ఈ బిల్లులను డిప్యూటీ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్, మాసబ్ ట్యాంక్ కార్యాలయంలో సమర్పించారు మరియు ఈ బిల్లులను ఆమోదించగలిగారు. బిల్లులను ఆమోదించిన తరువాత చెక్కులు జారీ చేయబడ్డాయి. ఉనికిలో లేని కళాశాలల కల్పిత ప్రధానోపాధ్యాయుల పేర్లతో బ్యాంకు ఖాతాలు తెరవబడ్డాయి. ఆ చెక్కులు జమ చేయబడ్డాయి మరియు ఖాతాల నుండి డబ్బులు ఉపసంహరించబడ్డాయి లేదా బదిలీ చేయబడ్డాయి. షెడ్యూల్డ్ కులాల విద్యార్థుల స్కాలర్‌షిప్‌ల కోసం మొత్తం రూ.22.00 కోట్లు తప్పుగా క్లెయిమ్ చేసినట్లు దర్యాప్తులో తేలింది.

3. A1, K.V.L. జయసింహ ఒక అనుభవ న్యాయవాది. A-2 U. సంతోష్ కుమార్ 18.5.1993 నుండి 20.03.2000 వరకు హైదరాబాద్‌లోని సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ కార్యాలయంలో అసిస్టెంట్ సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్ (ASWO)గా పనిచేశారు మరియు 21.11.2000 నుండి జూన్, 2002 వరకు హైదరాబాద్ జిల్లాలో అదే కార్యాలయంలో జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ అధికారి (DSWO)గా పనిచేశారు. A-3 మంగ శాంభవి 1.4.1994 నుండి 25.6.1996 వరకు హైదరాబాద్ జిల్లా DSWO

గా మరియు 26.6.1996 నుండి 15.6.2002 వరకు హైదరాబాద్ జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ డిప్యూటీ డైరెక్టర్ గా పనిచేశారు. A-4 K.వెంకటేశ్వర్ రావు 7/1995 నుండి 6/2002 వరకు సూపరింటెండెంట్‌గా మరియు A-5 అరిశెట్టి ప్రసాద రావు 4/1996 నుండి 7/1998 వరకు డిప్యూటీ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్, తెలుగు సంక్షేమ భవన్, హైదరాబాద్‌లో అసిస్టెంట్ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ (APAO)గా పనిచేశారు. A-6 V.S. కార్తికేయన్ మే 1996 నుండి మే 1999 వరకు కార్పొరేషన్ బ్యాంక్, హైదరాబాద్ బ్రాంచ్, హైదరాబాద్‌లో చీఫ్ మేనేజర్‌గా పనిచేశారు. A-7 P.సూరి బాబు మార్చి 1996 నుండి ఫిబ్రవరి 1998 వరకు హైదరాబాద్‌లోని ఓల్డ్ MLA క్వార్టర్స్ బ్రాంచ్‌లోని S.B. Iలో అసిస్టెంట్ జనరల్ మేనేజర్‌గా పనిచేశారు. A-8 P.L.N.రావు ఆగస్టు, 1992 నుండి మార్చి, 1997 వరకు హైదరాబాద్‌లోని ఓల్డ్ MLA క్వార్టర్స్ బ్రాంచ్‌లోని S.B. Iలో అధికారిగా పనిచేశారు. A-9 M. బాల వెంకట రమణరావు 1/1999 నుండి 7/2001 వరకు APAO గా పనిచేశారు, A-10 తంగిరాల వెంకట శాస్త్రి 7/1998 నుండి 8/2000 వరకు డిప్యూటీ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్, తెలుగు సంక్షేమ భవన్, మాసబ్ ట్యాంక్, హైదరాబాద్‌లో సూపరింటెండెంట్‌గా పనిచేశారు మరియు A-11 కంబంపాటి విద్యా సాగర్ రామచంద్ర 4/1997 నుండి 2/1998 వరకు అదే డిప్యూటీ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్, తెలుగు సంక్షేమ భవన్, మాసబ్ ట్యాంక్, హైదరాబాద్‌లో సూపరింటెండెంట్‌గా పనిచేశారు.

4. ప్రాసిక్యూషన్ ప్రకారం తయారు చేసిన, నకిలీ చేసిన బిల్లులు కింది కళాశాలల పేర్లపై ఉన్నాయని, ప్రాసిక్యూషన్ ప్రకారం అవి ఉనికిలో లేవని పేర్కొంది. 1) బాలగంగాధర్ తిలక్ డిగ్రీ కళాశాల, నారాయణగూడ, 2) కౌముడి జూనియర్ కళాశాల, నారాయణగూడ, 3) K.M.R. డిగ్రీ కళాశాల, బౌధా నగర్, హైదరాబాద్, 4) కుసుమ హరనాథ్ బాబా జూనియర్ కళాశాల, ముషీరాబాద్, హైదరాబాద్, 5) శ్రీ వైష్ణవి జూనియర్ కళాశాల, న్యూ నల్లకుంట, హైదరాబాద్, 6) S.R.R. డిగ్రీ కళాశాల, ముషీరాబాద్, హైదరాబాద్, 7) ఓం సాయి డిగ్రీ కళాశాల, ఎర్రమంజిల్ కాలనీ, హైదరాబాద్. 8) శ్రీ భారతి డిగ్రీ కళాశాల, లోయర్ ట్యాంక్ బండ్ రోడ్డు, హైదరాబాద్, 9) నర్మద కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ అండ్ కామర్స్, జెమిని కాలనీ, హైదరాబాద్, 10) సరస్వతి జూనియర్ కళాశాల, నారాయణగూడ, హైదరాబాద్, 11) వేద వ్యాస కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ అండ్ కామర్స్, చిక్కడపల్లి, హైదరాబాద్, 12) ముద్రిక గ్రాడ్యుయేట్ కాలేజ్, బర్కత్‌పురా, హైదరాబాద్, 13) లోకమాన్య తిలక్ లా కాలేజ్, హిమాయత్‌నగర్, హైదరాబాద్.

5. A1 ప్రకారం, ప్రాసిక్యూషన్ నకిలీ సంస్థలను స్థాపించిందని, స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, ఓల్డ్ MLA క్వార్టర్స్, హైదరాబాద్ కార్పొరేషన్ బ్యాంక్, హైదర్‌గూడ బ్రాంచ్ మరియు ఇండియన్ బ్యాంక్ హిమాయత్‌నగర్ బ్రాంచ్‌లో ఖాతాలు తెరవబడ్డాయని గుర్తించింది. ఆ బ్యాంకులలో మేనేజర్లుగా ఉన్న A6 నుండి A8 వరకు ఉన్న వ్యక్తుల సహాయంతో ఆ ఖాతాలను తెరిచినట్లు పేర్కొన్నారు.

6. విచారణ తరువాతి ట్రయల్ కోర్టు A1, A2, A4, A5 మరియు 10 ల కుట్రకు పాల్పడినట్లు నిర్ధారించి, IPC సెక్షనులు 420, 109, 467, 468, 471 కింద వారిని దోషులుగా నిర్ధారించింది. విచారణ పెండింగ్‌లో ఉండగానే A3 మరణించడంతో, ఆమెపై కేసు కొట్టివేయబడింది. సాక్షులను విచారించే ముందు A6 నుండి A8 వరకు విడుదల చేయబడ్డాయి మరియు A9 పై కేసు విభజించబడింది. A11 నిర్దోషిగా విడుదలైంది.

మంజూరు ఉత్తర్వులు:

7. P.W.37 పరిశీలించబడింది మరియు A3ని ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి Ex.P449 మంజూరు ఉత్తర్వు గుర్తించబడింది. P.W.38 పరిశీలించబడింది మరియు Exs.P449, P450, P451 మరియు P453 గుర్తించబడ్డాయి, ఇవి వరుసగా A4, A10, A5 మరియు A11 యొక్క మంజూరు ఉత్తర్వు.

8. ప్రస్తుత కేసులో సాక్ష్యాలను చర్చించే ముందు, సాక్ష్యాలను పరిశీలించేందుకు గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టాన్ని పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది. సాక్షుల సాక్ష్యాలను మరియు ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి తీర్పులను చదివిన తరువాత, నేర విచారణలో సాక్ష్యాల ఆమోదయోగ్యతకు సంబంధించిన ప్రాథమిక అంశాలు ఎక్కువగా విస్మరించబడ్డాయి మరియు ఆమోదయోగ్యం కాని సాక్ష్యాల ఆధారంగా, తీర్పులో తీర్మానాలు చేయబడ్డాయి.

9. ఈ కేసు సందర్భోచిత సాక్ష్యాలలో ఒకటి. సందర్భోచిత సాక్ష్యాల ఆధారంగా కేసును నిరూపించడానికి పంచశీలను రూపొందించే ఐదు స్వర్ణమూలక సూత్రాలు శరద్ బిర్ధిచంద్ సర్దా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర((1984) 4 SCC 116)లో సంగ్రహించబడ్డాయి, అది ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

> "153. ఈ నిర్ణయాన్ని నిశితంగా పరిశీలిస్తే, నిందితుడిపై కేసు పూర్తిగా స్థాపించబడిందని చెప్పడానికి ముందు ఈ క్రింది షరతులు నెరవేర్చాలని తెలుస్తుంది:

(1) నేరాన్ని నిర్ధారించే పరిస్థితులను పూర్తిగా స్థాపించాలి. సంబంధిత పరిస్థితులు "తప్పనిసరిగా లేదా ఉండాలి" మరియు "స్థాపించబడవు" అని ఈ కోర్టు సూచించిందని ఇక్కడ గమనించవచ్చు. శివాజీ సహబ్రావ్ బోబ్డే వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర [(1973) 2 SCC 793: 1973 SCC (Cri)1033: 1973 Crl LJ 1783] కేసులో ఈ కోర్టు తీర్పు ఇచ్చినట్లుగా, "నిరూపించబడవచ్చు" మరియు "తప్పనిసరి లేదా నిరూపించబడాలి" అనే దాని మధ్య వ్యాకరణపరంగానే కాకుండా చట్టపరమైన వ్యత్యాసం కూడా ఉంది, ఇక్కడ పరిశీలనలు చేయబడ్డాయి: [SCC పేరా 19, పేజి. 807: SCC (Cri) p. 1047]

"ఖచ్చితంగా, కోర్టు దోషిగా నిర్ధారించడానికి ముందు నిందితుడు దోషిగా ఉండాలి మరియు ఉండకూడదు అనేది ప్రాథమిక సూత్రం మరియు 'ఉండవచ్చు' మరియు 'ఉండాలి' మధ్య మానసిక దూరం సుదీర్ఘంగా ఉంటుంది మరియు అస్పష్టమైన ఊహలను ఖచ్చితమైన నిర్ధారణల నుండి విభజిస్తుంది."

(2) అలా స్థాపించబడిన వాస్తవాలు నిందితుడి అపరాధ పరికల్పనకు మాత్రమే అనుగుణంగా ఉండాలి, అంటే, నిందితుడు దోషి అని తప్ప మరే ఇతర పరికల్పనపైనా వాటిని వివరించకూడదు,

(3) పరిస్థితులు నిశ్చయాత్మక స్వభావం మరియు ధోరణి కలిగి ఉండాలి,

(4) వారు నిరూపించాల్సిన పరికల్పన తప్ప ప్రతి సాధ్యమైన పరికల్పనను మినహాయించాలి, మరియు

(5) నిందితుడి నిర్దోషిత్వానికి అనుగుణంగా ఉండే ముగింపుకు ఎటువంటి సహేతుకమైన ఆధారాన్ని వదిలిపెట్టని విధంగా పూర్తి సాక్ష్యాల గొలుసు ఉండాలి మరియు మానవ సంభావ్యత ప్రకారం ఆ చర్య నిందితుడిచే చేయబడిందని చూపించాలి."

10. నీరజ్ దత్తా వర్సెస్ స్టేట్ (ఢిల్లీ NCT ప్రభుత్వం) ((2023) 4 Supreme Court Cases 731) కేసులో గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

"52. మళ్ళీ, మౌఖిక సాక్ష్యాలను అసలు మరియు వినికిడి సాక్ష్యాలుగా వర్గీకరించవచ్చు. అసలు సాక్ష్యం ఏమిటంటే, ఒక సాక్షి తన సొంత ఇంద్రియాల మాధ్యమం ద్వారా తాను చూసినట్లు లేదా విన్నట్లు నివేదించుకోవడం. వినికిడి సాక్ష్యాన్ని ఉత్పన్నం, ప్రసారం చేయబడిన లేదా సెకండ్

హ్యాండ్ సాక్ష్యం అని కూడా అంటారు, దీనిలో సాక్షి తాను చూసిన లేదా విన్న వాటిని నివేదించడం లేదు, మరియు తన స్వంత శారీరక ఇంద్రియాల తక్షణ పరిశీలనలోకి వచ్చిన వాటిని నివేదించడం లేదు, కానీ మూడవ వ్యక్తి మాధ్యమం ద్వారా వాస్తవం విషయంలో అతను నేర్చుకున్న వాటిని నివేదిస్తాడు. సాధారణంగా, ఒక వినికిడి సాక్షిని అనుమతించబడదు, కానీ అది ఇతర సాక్షుల గణనీయమైన ఆధారాల ద్వారా ధృవీకరించబడినప్పుడు, ముఖ్తియార్ సింగ్ [ముఖ్తియార్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్, (2017) 8 SCC 136: ప్రకారం అంగీకరించబడుతుంది: (2017) 3 SCC (Cri) 607].

55. మరోవైపు, లిఖితరూపకమైన ఆధారాలను, చట్టంలోని సెక్షన్ 65 కింద, పత్రాలను స్వయంగా సమర్పించడం ద్వారా లేదా అవి లేనప్పుడు, ద్వితీయ ఆధారాల ద్వారా నిరూపించాలి. ఇంకా, ఉద్దేశం, జ్ఞానం, చిత్తశుద్ధి, నిర్లక్ష్యం లేదా అనారోగ్యం వంటి ఏదైనా మానసిక స్థితి ఉనికిని చూపించే వాస్తవాలను ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం ద్వారా నిరూపించాల్సిన అవసరం లేదు.ప్రవర్తన, చుట్టుపక్కల పరిస్థితులు మొదలైన వాటి నుండి ఇది అనుమానాస్పదంగా నిరూపించబడవచ్చు. (సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని 8 మరియు 14 సెక్షనులు చూడండి.)

56. మౌఖిక సాక్ష్యం సంబంధించినంతవరకు, రాజస్థాన్ రాష్ట్రం వర్సెస్ బాబు మీనా [రాజస్థాన్ రాష్ట్రం వర్సెస్ బాబు మీనా, (2013) 4 SCC 206: (2013) 2 SCC (Cri) 364] ("బాబు మీనా") కేసులో ఈ కోర్టు దీనిని మూడు వర్గాలుగా వర్గీకరించింది: (i) పూర్తిగా నమ్మదగినది; (ii) పూర్తిగా నమ్మదగనిది, మరియు; (iii) పూర్తిగా నమ్మదగినది కాదు లేదా పూర్తిగా నమ్మదగనిది కాదు. పూర్తి విశ్వసనీయమైన సాక్షి సాక్ష్యం ఆధారంగా నిందితుడిని దోషిగా నిర్ధారించగలిగినప్పటికీ, ఒక సాక్షి యొక్క పూర్తిగా నమ్మదగిన సాక్ష్యం యొక్క ధృవీకరించని సాక్ష్యం నిర్దోషిగా ఉండాలి.

57. సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 60 ప్రకారం మౌఖిక సాక్ష్యం ప్రత్యక్షంగా లేదా సానుకూలంగా ఉండాలి. ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం అనేది సమస్యలోని ప్రధాన వాస్తవాన్ని స్థాపించడానికి నేరుగా వెళ్ళినపుడు. "ప్రత్యక్ష" అనే పదాన్ని ఉత్పన్నం లేదా వినికిడి సాక్ష్యానికి దగ్గరగా ఉపయోగిస్తారు, ఇక్కడ ఒక సాక్షి తాను మరొక వ్యక్తి నుండి సమాచారం అందుకున్నట్లు రుజువు ఇస్తాడు. ఆ వ్యక్తి స్వయంగా అలాంటి సమాచారాన్ని పేర్కొనకపోతే, అలాంటి సాక్ష్యం వినికిడి

సాక్ష్యంగా అంగీకరించబడదు. మరోవైపు, సందర్భోచిత లేదా అనుమితి సాక్ష్యం లేదా ఊహాజనిత సాక్ష్యం (సెక్షన్ 3)గా ఫోరెన్సిక్ ప్రక్రియ పరోక్ష సాక్ష్యం. దీని అర్థం సమస్యలోని వాస్తవం యొక్క ఉనికిని తార్కికంగా ఊహించగల ఇతర వాస్తవాల రుజువు. ఈ సందర్భంలో, "సందర్భోచిత సాక్ష్యం" అనే పదాన్ని సరళమైన అర్థంలో ఉపయోగిస్తారు, ఎందుకంటే, కొన్నిసార్లు, సందర్భోచిత సాక్ష్యాలు కూడా ప్రత్యక్షంగా ఉండవచ్చు.

58. "వినికిడి సాక్ష్యం" అనే వ్యక్తీకరణ సాక్ష్యం చట్టం ప్రకారం నిర్వచించబడనప్పటికీ, అది కోర్టులలో నిరంతరం వాడుకలో ఉంది. అయితే, వినికిడి ఆధారంగా నిరూపించబడిన వాస్తవాన్ని నిరూపించడానికి వినికిడి సాక్ష్యం ఆమోదయోగ్యం కాదు, కానీ నేరం గురించి సమాచారం ఇచ్చే వ్యక్తి యొక్క సాక్ష్యం వంటి నిర్దిష్ట చర్య తీసుకోబడిన లేదా కొన్ని ఫలితాలను అనుసరించిన ప్రకటనకు సంబంధించిన సాక్ష్యాన్ని ఇది తప్పనిసరిగా నిరోధించదు.

61. సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 62 ప్రాథమిక సాక్ష్యాన్ని కోర్టు తనిఖీ కోసం సమర్పించిన పత్రాన్ని సూచిస్తుంది. ప్రాథమిక ఆధారాలు అందుబాటులో ఉంటే, అది ద్వితీయ ఆధారాలను మినహాయిస్తుంది. సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 63 ద్వితీయ ఆధారాలతో వ్యవహరిస్తుంది మరియు దాని అర్థం మరియు దానిలో ఏమి చేర్చబడిందో నిర్వచిస్తుంది. సెక్షన్ 63 ఐదు రకాల ద్వితీయ ఆధారాలను ప్రస్తావిస్తుంది, అవి—

(i) ఇకపై ఉన్న నిబంధనల ప్రకారం ఇవ్వబడిన ధృవీకరించబడిన కాపీలు;

(ii) కాపీ యొక్క ఖచ్చితత్వాన్ని నిర్ధారించే యాంత్రిక ప్రక్రియల ద్వారా అసలు నుండి తయారు చేయబడిన కాపీలు మరియు అటువంటి కాపీలతో పోల్చబడిన కాపీలు;

(iii) అసలు నుండి తయారు చేయబడిన లేదా పోల్చబడిన కాపీలు;

(iv) వాటిని అమలు చేయని పార్టీలకు వ్యతిరేకంగా పత్రాల ప్రతికూల భాగాలు; మరియు

(v) పత్రంలోని విషయాలను స్వయంగా చూసిన వ్యక్తి ఇచ్చిన మౌఖిక వివరణలు.

69. ఒక వాస్తవాన్ని నిరూపించగల పద్ధతుల్లో ఒకటి. కానీ, సాక్ష్యాధారాల చట్టం కింద ఊహించిన ఏకైక విధానం అది కాదు. వాస్తవం యొక్క రుజువు అది ఉనికిలో ఉండే సంభావ్యత

స్థాయిపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఊహను చేరుకోవడానికి అవసరమైన ప్రమాణం ఏమిటంటే, ఒక వివేకవంతుడైన వ్యక్తి తనకు సంబంధించిన ఏదైనా ముఖ్యమైన విషయంలో వ్యవహరించడం."

11. షెరిమోన్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ((2011) 10 Supreme Court Cases 768) లో, గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

"17. కుట్ర నేరం యొక్క సారాంశం ఏమిటంటే, ఇద్దరు మరియు అంతకంటే ఎక్కువ మంది వ్యక్తులు చట్టవిరుద్ధమైన చర్యను లేదా చట్టబద్ధమైన చర్యను చట్టవిరుద్ధ మార్గాల ద్వారా చేయడానికి లేదా చేయడానికి ఒప్పందం కుదుర్చుకుంటారు.నేరానికి సంబంధించి కుట్రదారులు తీసుకున్న అంతిమ నిర్ణయానికి దారితీసే మనస్సుల సమావేశం జరగాలి".

12. P.K. నారాయణన్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ కేరళ ((1995) 1 Supreme Court Cases 142) కేసులో గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

"9.......కుట్ర నేరం కేవలం అనుమానం, అనుమానాలు లేదా అనుమానాల ఆధారంగా నిరూపించబడిందని భావించలేము, వీటికి బలమైన ఆధారాలు మద్దతు ఇవ్వవు.

10. ఈ నేరానికి సంబంధించిన అంశాలు ఏమిటంటే, కుట్ర పన్నారని ఆరోపించబడిన వ్యక్తుల మధ్య ఒక ఒప్పందం ఉండాలి మరియు ఆ ఒప్పందం చట్టవిరుద్ధమైన చర్య చేయడానికి లేదా చట్టవిరుద్ధ మార్గాల ద్వారా చట్టవిరుద్ధం కాని చర్యను చేయడానికి ఉండాలి. అందువల్ల, నేరపూరిత కుట్ర లోని సారాంశం చట్టవిరుద్ధమైన చర్య చేయడానికి ఒక ఒప్పందం మరియు అటువంటి ఒప్పందాన్ని ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం ద్వారా లేదా సందర్భోచిత సాక్ష్యం ద్వారా లేదా రెండింటి ద్వారా నిరూపించవచ్చు మరియు కుట్రను నిరూపించడానికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం చాలా అరుదుగా లభిస్తుందనేది సాధారణ అనుభవం. అందువల్ల సంఘటనకు ముందు, సమయంలో మరియు తరువాత నిరూపించబడిన పరిస్థితులను నిందితుడి ప్రమేయం గురించి నిర్ణయించడానికి పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. అయితే ఆ పరిస్థితులు కూడా నిందితుల నిర్దోషిత్వానికి అనుకూలంగా ఉంటే ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసును విజయవంతంగా రుజువు చేసిందని భావించలేం. కొన్ని చర్యలు చేసినట్లు నిరూపించబడినప్పటికీ, కుట్రకు పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న నిందితుల మధ్య కుదిరిన ఒప్పందానికి అనుగుణంగా అవి కట్టుబడి ఉన్నాయని స్పష్టంగా ఉండాలి. నేరానికి

సంబంధించి అటువంటి నిరూపితమైన పరిస్థితుల నుండి ఇతర సహేతుకమైన వివరణలు లేనప్పుడు మాత్రమే నిర్ధారణకు రావచ్చు. పైన పేర్కొన్న చర్చ నుండి ప్రాసిక్యూషన్ ఆధారపడిన కొన్ని పరిస్థితులు బలమైన మరియు నమ్మదగిన ఆధారాల ద్వారా స్థాపించబడలేదని చూడవచ్చు. లేకపోతే కూడా ఆ పరిస్థితులు ఇతర సహేతుకమైన వివరణకు అసమర్థమైనవని చెప్పలేము ".

13. జెత్సూర్ సురాంఘై వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ (1984 (Supp) Supreme Court Cases 207) కేసులో, గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

"9. హైకోర్టు తీర్పును పరిశీలించిన తరువాత......మా అభిప్రాయం ప్రకారం, అప్పీలుదారు తరపు న్యాయవాది లేవనెత్తిన వాదన బాగా స్థిరపడింది మరియు విజయం సాధించాలి. గౌరవనీయులైన హైకోర్టు గమనించని విషయం ఏమిటంటే, సంఘ ఆస్తులను తీవ్రంగా దోచుకున్న ఈ కేసులో, నిందితులందరి మధ్య దగ్గరి సంబంధం మరియు కుట్ర జరిగిందని ప్రాసిక్యూషన్ నిరూపించకపోతే, ముఖ్యంగా అప్పీలుదారుడిపై (A-1) ద్వంద్వ అభియోగాలను నిరూపించడం కష్టం అవుతుంది.కుట్ర అభియోగం విఫలమైనందున, అప్పీలుదారుడిపై ప్రాసిక్యూషన్ కథనంలోని అత్యంత ముఖ్యమైన మరియు అంతర్భాగమైన భాగం అదృశ్యమవుతుంది...."

14. యుపి రాష్ట్రం వర్సెస్ వాసిఫ్ హైదర్ ((2019) 2 SCC 303) కేసులో, గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

"22. మా ముందున్న తక్షణ అప్పీలులో, ప్రతివాది-నిందితుల నేరస్థుల నేరానికి సంబంధించిన సందేహాలను తొలగించడానికి పరిస్థితుల నిర్బంధంను అనుసంధానించడంలో ప్రాసిక్యూషన్ విఫలమైంది. అనుమానం ఎంత తీవ్రమైనదైనా, రుజువుగా మారలేదనేది బాగా స్థిరపడిన సూత్రం, అంటే "ఉండవచ్చు" మరియు "ఉండాలి" మధ్య చాలా దూరం ఉంది, దీనిని ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసును సహేతుకమైన సందేహానికి మించి నిరూపించడానికి ప్రయాణించాలి [నరేంద్ర సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ M.P. [నరేంద్ర సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ M.P., (2004) 10 SCC 699: 2004 SCC (Cri) 1893]].

23. కైలాష్ గౌర్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ అస్సాం [కైలాష్ గౌర్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ అస్సాం, (2012) 2 SCC 34: (2012) 1 SCC (Cri) 717] కేసులో ఈ కోర్టు ఇలా తీర్పు పేర్కొంది: (SCC పేజీలు 50-51, పేరా 44)

"44. ప్రాసిక్యూషన్, ఇది సిద్ధాంతపరంగా, నిందితులపై తన కేసును నిరూపించాలి, దానికి దారితీసే సాక్ష్యాలను అందించాలి. మతపరమైన అల్లర్ల సమయంలో నేరం జరిగిందా లేదా అనే దానితో సంబంధం లేకుండా, నేర న్యాయ శాస్త్రానికి తెలిసిన ప్రమాణాల ప్రకారం ఇది ఆమోదించబడుతుంది. సంక్షిప్తంగా, ఒక నిర్దిష్ట కేసు లేదా కేసుల తరగతికి ప్రత్యేకంగా వర్తించే దేనినైనా శాసనం అందిస్తే తప్ప, క్రిమినల్ కేసులలో విచారణలు మరియు తీర్పు విషయానికి వస్తే ఒకే నియమాలు మరియు ప్రమాణాలు మాత్రమే ఉంటాయి.

24. ప్రస్తుత కేసులో, పైన పేర్కొన్న దర్యాప్తు లోపాల లోని సంచిత ప్రభావం ప్రతివాది-నిందితుడికి అనుకూలంగా నిర్దోషిత్వాన్ని నిర్ధారించడాన్ని బలపరిచింది. అటువంటి సందర్భాలలో, దోషపూరిత దర్యాప్తు వలన ఉత్పన్నమయ్యే సందేహం యొక్క ప్రయోజనం నిందితులకు అనుకూలంగా ఉంటుంది."

15. రామ్నివాస్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ హర్యానా((Criminal Appeal No.25 of 2012 dated 11.08.2022)) కేసులో, గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

"20. అనుమానం, అది ఎంత బలంగా ఉన్నా, సహేతుకమైన సందేహానికి మించి రుజువు స్థానంలో ఉండకూడదనేది స్థిరపడిన చట్టం. అనుమానం ఎంత బలంగా ఉన్నా, దాని ఆధారంగా నిందితుడిని దోషిగా నిర్ధారించలేము. సహేతుకమైన సందేహానికి మించి దోషిగా నిరూపించబడకపోతే నిందితుడు నిర్దోషిగా భావించబడతాడు.

21. ముందుగా నిర్ణయించిన కేసులో, ఒకే ఒక్క ముగింపుకు, అంటే నిందితుడి నేరానికి దారితీసే సంఘటనల నిర్బంధంను స్థాపించడంలో ప్రాసిక్యూషన్ పూర్తిగా విఫలమైందని మేము కనుగొన్నాము..."

16.A. శ్రీనివాసులు వర్సెస్ స్టేట్ ప్రతినిధి, ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీస్ (2023 SCC OnLine SC 900) కేసులో గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

“50. కానీ మా అభిప్రాయం ప్రకారం పైన పేర్కొన్న వివాదం చాలా విడ్డూరంగా ఉంది. ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ (పైన పేర్కొన్న) లోని నిర్ణయంలోని 50వ పేరాలో ఉన్న పరిశీలనలు చాలా సాధారణమైనవి మరియు పేర్కొన్న కేసు నుండి బయటకు వచ్చే నిష్పత్తిగా పరిగణించబడవు. 420, 468, 471 మరియు 120B సెక్షన్ల కింద జరిగే నేరాల స్వభావం ప్రకారం, ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అధికారిక విధి నిర్వహణలో పనిచేస్తున్నప్పుడు లేదా వ్యవహరించడానికి ఉద్దేశించినప్పుడు చేసినట్లు పరిగణించబడకపోతే, PC చట్టం కింద జరిగే నేరాల విషయంలో కూడా అదే తర్కం మరింత ఉద్ధృతంగా వర్తిస్తుంది. కోడ్ లోని సెక్షన్ 197 దాని పరిధికి వెలుపల వచ్చే నేరాల సమూహాన్ని రూపొందించలేదు. అందువల్ల, ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ తీర్పులోని 50వ పేరాలో ఉన్న పరిశీలనలను చట్టబద్ధమైన నియమం కు న్యాయపరంగా మినహాయింపుగా పరిగణించలేము. వాస్తవానికి, ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్ ఆమోదంతో ఇతర నిర్ణయాలను (అదే పండితుడైన న్యాయమూర్తి రచించిన) ఉదహరించారు, ఈ కోర్టు విధికి మించి ఉన్నప్పటికీ, అధికారిక విధి నిర్వహణకు మరియు అభ్యంతరకరమైన చర్యను చేయడానికి కేవలం ముసుగుగా ఉండే చర్యకు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని చూపింది. ఆసక్తికరంగా, రాకేష్ కుమార్ మిశ్రా (పైన పేర్కొన్న)లో పేర్కొన్న ప్రతిపాదనను ప్రకాశ్ సింగ్ బాదల్‌లోని నిర్ణయంలోని 49వ పేరాలో ప్రత్యేకించారు, కోర్టు పైన సేకరించిన 50వ పేరాలో పరిశీలనలు చేసింది.

51. ఏ ప్రభుత్వ ఉద్యోగిని కూడా నేరం చేయడానికి ఆదేశం లేదా అధికారంతో నియమించరు. అందువల్ల, ప్రకాష్ సింగ్ బాదల్‌లోని నిర్ణయంలోని 50వ పేరాలో ఉన్న పరిశీలనలను వర్తింపజేస్తే, ఏదైనా చట్టం ప్రకారం నేరంగా పరిగణించబడే ఏదైనా చర్య అధికారిక విధి నిర్వహణలో ఒక చట్టం లోని పరిధి నుండి బయటపడుతుంది.అటువంటి వివరణ ద్వారా మునుపటి అనుమతి అవసరం అనవసరంగా మారుతుంది.

17. తేని యాదవ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్(2023 SCC OnLine Pat 2239) కేసులో గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా తీర్పు పేర్కొంది:

“11. ...... చట్టబద్ధంగా ఆమోదయోగ్యమైన సాక్ష్యాల ఆధారంగా తన కేసును సహేతుకమైన సందేహానికి మించి నిరూపించాల్సిన బాధ్యత ఎల్లప్పుడూ ప్రాసిక్యూషన్‌పై ఉంటుంది మరియు అభియోగం మోపబడిన నేరం భయంకరమైనది లేదా క్రూరమైనది అయినప్పుడు, నిందితుడి నేరాన్ని అంచనా వేయడానికి చాలా ఎక్కువ స్థాయిలో హామీ అవసరం. ఈ సూత్రాన్ని గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు మౌసం సింఘా రాయ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ W.B. కేసులో (2003) 12 SCC 377, పేరాలు 27 మరియు 28 లో క్లుప్తంగా వివరించింది, దీనిలో ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

“27. మనం ముగించే ముందు, ఇలాంటి దారుణమైన నేరానికి శిక్ష పడకపోవడం వల్ల సమాజం మొత్తం మీద, ముఖ్యంగా బాధితుల కుటుంబాలకు కలిగే వేదన మరియు నిరాశ స్థాయి గురించి మనకు తెలియదనే వాస్తవాన్ని మనం నమోదు చేసుకోవాలి, కానీ నైతిక దృఢ నిశ్చయం లేదా అనుమానం ఆధారంగా మాత్రమే నిందితులను శిక్షించడానికి చట్టం కోర్టులను అనుమతించదు. నేర విచారణలో రుజువు భారం ఎన్నటికీ మారదు, ఆమోదయోగ్యమైన సాక్ష్యాల ఆధారంగా సహేతుకమైన సందేహానికి మించి తన కేసును నిరూపించుకోవడం ఎల్లప్పుడూ ప్రాసిక్యూషన్ బాధ్యత. ఇలాంటి పరిస్థితిలో సర్వాన్ సింగ్ రత్తన్ సింగ్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ పంజాబ్ (AIR 1957 SC 637) కేసులో ఈ కోర్టు ఈ విధంగా పేర్కొంది (AIR p.645, పేరా 12)

“దుర్మార్గమైన, క్రూరమైన హత్యను శిక్షించకుండా వదిలేయడం విచారకరం అనడంలో సందేహం లేదు. నిందితులపై ప్రాసిక్యూషన్ కథనంలో కూడా కొంత నిజం ఉండవచ్చు. మొత్తంగా పరిశీలిస్తే, ప్రాసిక్యూషన్ కథనం నిజమే కావచ్చు; కానీ 'నిజం కావచ్చు' మరియు 'నిజం అయి ఉండాలి' మధ్య అనివార్యంగా చాలా దూరం ప్రయాణించాల్సి ఉంటుంది మరియు నిందితుడిని దోషిగా నిర్ధారించే ముందు ఈ దూరాన్ని ప్రాసిక్యూషన్ చట్టబద్ధమైన, నమ్మదగిన మరియు నిష్కళంకమైన సాక్ష్యాల ద్వారా కవర్ చేయాలి.

28. నేర న్యాయశాస్త్రం లోని స్థిరమైన సూత్రం ఏమిటంటే, నేరం ఎంత తీవ్రమైనదో, రుజువు స్థాయి అంత కఠినంగా ఉంటుంది, ఎందుకంటే నిందితుడిని దోషిగా నిర్ధారించడానికి అధిక స్థాయి హామీ అవసరం.”

12. శివాజీ సాహెబ్రావ్ బాబ్డే వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర ((1973) 2 SCC 793: AIR 1973 SC 2622) కేసులో గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు పరిశీలన కూడా ఇదే విధంగా ఉంది, నిందితుడు కోర్టు ముందు దోషిగా నిర్ధారించబడటానికి కేవలం 'ఉండవచ్చు' మరియు 'ఉండాలి'అనేది ఖచ్చితంగా ప్రాథమిక సూత్రం అని మరియు 'ఉండవచ్చు' మరియు 'ఉండాలి' మధ్య మానసిక దూరం చాలా పొడవుగా ఉంటుంది మరియు అస్పష్టమైన సంయోగాలను ఖచ్చితమైన ముగింపుల నుండి విభజిస్తుంది.

నకిలీ కళాశాలలు:

18. A.P స్టేట్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ హయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కార్యదర్శిగా పనిచేసిన P.W.14 ను పరిశీలించారు, ఆయన 13 కళాశాలలకు సంబంధించి ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ రిజిస్ట్రార్‌కు లేఖ రాశారని పేర్కొన్నారు. Ex. P149 అనేది 06.03.2002 తేదీన ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం రిజిస్ట్రార్ పంపిన లేఖ. ప్రతిస్పందనగా, Ex.P149 అనేది ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయానికి అనుబంధంగా లేని 10 కళాశాలలకు సంబంధించిన లేఖ, అవి ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి: 1) బాలగంగాధర్ తిలక్ డిగ్రీ కళాశాల, నారాయణగూడ, 2) K.M.R. డిగ్రీ కళాశాల, బౌద్ధా నగర్, హైదరాబాద్, 3) కుసుమ హరనాథ్ బాబా జూనియర్ కళాశాల, ముషీరాబాద్, హైదరాబాద్, 4) S.R.R. డిగ్రీ కళాశాల, ముషీరా , హైదరాబాద్, 5) ఓం సాయి డిగ్రీ కళాశాల, ఎర్రమంజిల్ కాలనీ, హైదరాబాద్. 6) శ్రీ భారతి డిగ్రీ కళాశాల, లోయర్ ట్యాంక్ బండ్ రోడ్డు, హైదరాబాద్, 7) నర్మద కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ అండ్ కామర్స్, జెమిని కాలనీ, హైదరాబాద్, 8) వేదవ్యాస కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ అండ్ కామర్స్, చిక్కడపల్లి, హైదరాబాద్, 9) ముద్రిక గ్రాడ్యుయేట్ కాలేజ్, బర్కత్‌పురా, హైదరాబాద్, 10) లోకమాన్య తిలక్ లా కాలేజీ, హిమాయత్‌నగర్, హైదరాబాద్. ఆ తరువాత, P.W.15 ACPకి ఒక లేఖ రాసి, మూడు కళాశాలలను ఇంటర్మీడియట్ విద్యా మండలి గుర్తించలేదని పేర్కొంది, అవి 1) శ్రీ వైష్ణవి జూనియర్ కళాశాల, న్యూ నల్లకుంట, హైదరాబాద్, 2) కౌముది జూనియర్ కళాశాల, నారాయణగూడ, హైదరాబాద్ మరియు 3) సరస్వతి జూనియర్ కళాశాల, నారాయణగూడ, హైదరాబాద్.

19. P.Ws.14 మరియు 15, Ex. P149 మరియు P151 ల ఆధారాల ఆధారంగా, ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి 13 కళాశాలలు అన్నీ నకిలీ అని నిర్ధారించారు. ఆ 13 కళాశాలలు అనుబంధంగా లేవని రుజువు అవుతోంది. అనుబంధం లేకపోవడం అంటే కళాశాలలు ఉనికిలో లేవని కాదు. దర్యాప్తులో

కళాశాలలు లేవని తెలిపే ఆధారాలను సేకరించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. దర్యాప్తులో కళాశాలలు లేవని తెలిపే ఆధారాలను సేకరించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. స్థాపించబడిన కళాశాలలు అనుబంధాన్ని అడగవచ్చు మరియు వివిధ కళాశాలలు సంబంధిత అధికారుల వద్ద నమోదు చేయబడవచ్చు లేదా గుర్తింపు పెండింగ్‌లో ఉండవచ్చు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం అనుబంధంగా లేని పది కళాశాలల వివరాలను మరియు బోర్డ్ ఆఫ్ ఇంటర్మీడియట్ అనుబంధంగా లేని మూడు కళాశాలల వివరాలను ఎందుకు ఇచ్చిందో తెలియదు. అనుబంధ వివరాలను మాత్రమే ఎందుకు కోరారో ఎటువంటి కారణాలు ఇవ్వబడలేదు మరియు కళాశాలలు పనిచేస్తున్నాయా లేదా అని ధృవీకరించడానికి ఎటువంటి దర్యాప్తు జరగలేదు.

A1 ద్వారా బ్యాంకు ఖాతాలను తెరవడం:

20. నకిలీ కళాశాలల పేర్లతో బ్యాంకుల్లో ఖాతాలు తెరిచినందుకు ట్రయల్ కోర్టు IPC సెక్షన్లు 419, 420, 467, 468, 471 మరియు 201 కింద అభియోగం నెం.2 నుండి 7 వరకు నమోదు చేసింది. P.W.35 స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, ఓల్డ్ M.L.A క్వార్టర్స్ బ్రాంచ్‌లో అసిస్టెంట్ మేనేజర్‌గా పనిచేస్తున్నారు, సరస్వతి జూనియర్ కాలేజీకి చెందిన ఖాతా ప్రారంభ ఫారములు మరియు ఇతర పత్రాలు అయిన Exs.P229 నుండి P232 వరకు మార్క్ చేయడానికి ఆయనను పరిశీలించారు. Ex.P254 అనేది వేద వ్యాస కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ అండ్ కామర్స్ యొక్క ఖాతా ప్రారంభ ఫారము, దానిపై A1 ఫోటో అతికించబడింది. Ex.P256 అనేది ఖాతాను తెరవడానికి A1 కి అధికారం ఇస్తూ ఆమోదించబడిన తీర్మానం యొక్క కాపీ. బాలగంగాధర్ తిలక్ డిగ్రీ కళాశాలకు సంబంధించిన Exs.P208 నుండి P211 వరకు ఉన్న పత్రాలను A1 సంతకంతో బ్యాంకు నుండి సేకరించారు.30.12.1996న మూడు కళాశాలల ఖాతాలు తెరవబడ్డాయి. Exs.P229, 253, 208, 230 నుండి 232, 254, 256, 209 నుండి 211 వరకు పరిశీలిస్తే అవి A1 ద్వారా సంతకం చేయబడిందని తెలుస్తుంది. ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి తన పరీక్ష సమయంలో 238 మరియు 313 Cr.P.C. పరీక్షల కింద A1 సంతకాలతో సంతకాలను పోల్చారు. విచారణ సమయంలో ప్రాసిక్యూషన్ గుర్తించిన ఖాతా ప్రారంభ ఫారమ్‌లు మరియు బ్యాంకు ఖాతాలను తెరవడానికి అధికారం, చెక్ బుక్‌ల జారీని అభ్యర్థించే లేఖలు మరియు కళాశాల స్పాన్సర్ చేయబడిందని బ్యాంకుకు సమాచారం మరియు చిరునామా వివరాలు మొదలైన వాటిపై ప్రాసిక్యూషన్ ఆధారపడింది.

21.	ఖాతా తెరిచే ఫారంలలో A1 సంతకాలు మరియు ఇతర పత్రాలు Exs. P186 నుండి P189 వరకు, P277 నుండి P280 వరకు A1 సంతకాన్ని కలిగి ఉంది. Ex. P145, సాయి డిగ్రీ కళాశాల ఖాతా ప్రారంభ ఫారమ్‌పై A1 ఫోటో అతికించబడింది. ఖాతా తెరిచే ఫారమ్‌లోని సంతకాలు కూడా A1 సంతకమే.

22.	S.S. R డిగ్రీ కళాశాల, నర్మదా కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ లో ఖాతా తెరిచే ఫారాములు మరియు ఇతర పత్రాల గురించి మాట్లాడటానికి బ్రాంచ్ మేనేజర్ P.W.11ను పరిశీలించారు. రికార్డు నుండి చూసినట్లుగా, A1 ఆ ఖాతా ఫారములపై మరియు ఖాతా తెరిచే ఫారములపై ఉన్న ఛాయాచిత్రాలపై కూడా సంతకం చేశాడు. దరఖాస్తుపై ఛాయాచిత్రాలపై సంతకాలు ఉన్నాయి. ఆ సంతకాలు A1 సంతకంతో సరిపోలుతున్నాయి. Exs.P141, 143, 144, 148, 146, 147, 139, 140 మరియు 142 అన్నీ A1 సంతకాలను మరియు Ex.P142 మరియు P148లోని ఛాయాచిత్రాలను కలిగి ఉన్నాయి.

ఆస్తుల కొనుగోలు:

23.	అక్రమంగా సంపాదించిన సంపదతో ఆస్తులను కొనుగోలు చేసినందుకు ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి 9 నుండి 13 వరకు అభియోగాలను మోపారు. ఛార్జ్ నెం 9 లోని అంశం 1 ఇబ్రహీంపట్నం గ్రామంలోని Ac.1.12 గుంటల వ్యవసాయ భూమిని కొనుగోలు చేయడానికి సంబంధించినది, ఇది ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి ప్రకారం నిరూపించబడింది మరియు బినామీగా ఇతర విభిన్న ఆస్తులను కొనుగోలు చేయడానికి సంబంధించిన 10 నుండి 12 వరకు ఉన్న ఇతర అభియోగాలు ప్రాసిక్యూషన్ ద్వారా నిరూపించబడలేదు. ఛార్జ్ నెం 13 కింద ఉన్న ఆభరణాలు కూడా అక్రమంగా సంపాదించిన డబ్బు నుండి కొనుగోలు చేసినట్లు నిరూపించబడిందని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కనుగొన్నారు.

24.	ఇండియన్ ఓవర్సీస్ బ్యాంక్, చిక్కడపల్లి, SBH, చిక్కడపల్లి మరియు SBH, A.P. హైకోర్టు ఎక్స్‌టెన్షన్ బ్రాంచ్ లో A1 కొంత మొత్తాన్ని జమ చేసినట్లు ప్రాసిక్యూషన్ సాక్ష్యాలను కూడా సమర్పించింది. గుర్తించబడిన Exs.P161, 162, 163, 165 మరియు 167 ఖాతా ప్రారంభ ఫారములలో, తాను Ex. P163 ఖాతాను తెరిచానని A1 అంగీకరించాడు. అయితే, అన్ని ఖాతా ప్రారంభ ఫారములపై ఉన్న సంతకాలు Cr.P.C పరీక్షల సెక్షన్ 238 మరియు 313 సమయంలో చేసిన సంతకాలతో సమానంగా ఉన్నాయని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కనుగొన్నారు.

25. Exs.P306, 312 మరియు 314 కింద చెక్కులపై ఉన్న సంతకాలు A1 సంతకంతో సరిపోలుతాయి. అలాగే, Exs.P158, 302 మరియు 156 కింద ఉన్న చెక్కు A1 సంతకాన్ని కలిగి ఉంటుంది. Exs.P333, 334 మరియు 338 కింద ఉన్న చెక్కులు కూడా A1 సంతకంతో సరిపోలుతాయి. Exs.P301, 303, 305, 307, 309, 310 మరియు 311 లు A1 సంతకాలతో సరిపోలుతాయి.

26. ప్రాసిక్యూషన్ సంబంధిత ఖాతాల స్టేట్‌మెంట్‌లను మరియు A1 చెక్కులను జారీ చేసి ఖాతాలలో వ్యాపారం నిర్వహించిందని స్పష్టంగా సూచిస్తుంది.

27. పైన పేర్కొన్న అన్ని పత్రాలు, అంటే ఖాతా ప్రారంభ ఫారములు, చెక్కులు మరియు ఖాతా ఫారములలోని నమూనా సంతకాలు మరియు జతచేయబడిన పత్రాలు A1 సంతకంతో సరిపోలుతాయి. పత్రాలలో చూపినట్లుగా, దర్యాప్తు అధికారి ఆ పత్రాలను చేతిరాత నిపుణుడికి పంపారు. దాదాపు అన్ని పత్రాలపై సంతకాలు చుట్టుముట్టబడ్డాయి మరియు సంఖ్యలు ఇవ్వబడ్డాయి, ఇది పత్రాలను చేతివ్రాత నిపుణులకు పంపినట్లు సూచిస్తుంది. అయితే, ప్రస్తుత కేసులో ఏ చేతివ్రాత నిపుణుడిని విచారించలేదు మరియు ప్రాసిక్యూషన్ ఎటువంటి అభిప్రాయాన్ని సమర్పించలేదు.

28. చేతిరాత నిపుణుడికి సంబంధించిన ఆధారాలు లేనందున, ప్రస్తుత వాస్తవాలలో మరియు చాలా ఖాతా ప్రారంభ ఫారములలో A1 యొక్క ఛాయాచిత్రాలు అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు మరియు కొన్ని ఖాతాలను A1 అంగీకరించినప్పుడు, ఆ ఖాతాలను నిర్వహిస్తున్నది A1 కాదని చెప్పలేము. Cr.P.C పరీక్షల సెక్షన్ 238 మరియు 313 సమయంలో పత్రాలపై ఉన్న సంతకాలను మరియు A1 అంగీకరించబడిన సంతకాలను కూడా పరిశీలిస్తే, ఆ పత్రాలపై సంతకం చేసింది A1 అని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఖాతాలు తెరిచేందుకు అనుమతి, సొసైటీ/ట్రస్ట్ తీర్మానం, నిధుల బదిలీ లేఖ, చెక్ బుక్ జారీ లేఖ వంటి పత్రాలలో A1 సంతకాలు ఉంటాయి. పత్రాలలో A1 తన పేరు పైన సంతకం చేశాడు. ఆ సంతకాలను పరిశీలిస్తే, ఆ పత్రాలపై సంతకం చేసింది A1 అని, చాలా వరకు పత్రాలు ఆమోదించబడ్డాయని తెలుస్తుంది.

29. A1 కి సంబంధించినంతవరకు వివిధ కళాశాలల తరలింపులో జరిగినట్లు ఆరోపించబడిన కచేరీకి సంబంధించి ప్రాసిక్యూషన్ ఎటువంటి సంబంధిత ఆధారాలను సమర్పించలేదని లేదా ప్రత్యక్ష లేదా సందర్భోచిత సాక్షులను పరిశీలించలేదని A1 తరపున హాజరైన న్యాయవాది వాదించారు. A1 ఆ

కళాశాలల బిల్లులను సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ ముందు లేదా పే అండ్ అకౌంట్స్ విభాగం ముందు సమర్పించినట్లు చూపించడానికి ప్రాసిక్యూషన్ ఏ ప్రత్యక్ష లేదా సందర్భోచిత సాక్ష్యాలను పరిశీలించలేదు. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖలో పాటు పే అండ్ అకౌంట్స్ విభాగంలో ఆ బిల్లులను స్వీకరించే ఇన్వర్డ్ క్లర్కులను ప్రాసిక్యూషన్ పరిశీలించలేదు మరియు A1 ఆరోపించిన బిల్లులను సమర్పించి, ఆరోపించిన చెక్కులను అందుకున్నారని నిరూపించడానికి ఎటువంటి ఇన్వర్డ్ రిజిస్టర్ను దాఖలు చేయలేదు. పైన పేర్కొన్న కేసులో ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న కళాశాలలకు సంబంధించిన బ్యాంకు ఖాతాలను A1 వాస్తవానికి తెరిచిందని, ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న బ్యాంకు ఖాతాలను తెరిచే సమయంలో హాజరైన సంబంధిత బ్యాంకు సాక్షులను విచారించలేదని చూపించడానికి ప్రాసిక్యూషన్ ఏ ప్రత్యక్ష లేదా సందర్భోచిత సాక్షులను విచారించలేదు. ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న కళాశాలలకు సంబంధించిన బ్యాంకు ఖాతాలకు సంబంధించి క్లియరెన్స్ కోసం అప్పీలుదారు వాస్తవానికి ప్రభుత్వ చెక్కులను సమర్పించి, వాటిని నగదుగా మార్చుకున్నాడని చూపించడానికి ప్రాసిక్యూషన్ ఏ ప్రత్యక్ష లేదా సందర్భోచిత సాక్షులను విచారించలేదు. ఆరోపించిన ఖాతాలను వాస్తవానికి ఎవరు తెరిచారో తెలుసుకోవడానికి పోలీసులు సరైన దర్యాప్తు నిర్వహించలేదు. ప్రాసిక్యూషన్ కేసులో అన్ని లోపాలకు, A1 నిర్దోషిగా ప్రకటించే హక్కు కలిగి ఉంటుంది.

30. A1 సంతకాలను కలిగి ఉన్న బ్యాంకు పత్రాల విషయానికొస్తే, చాలా సంతకాలను A1 అంగీకరించబడదు మరియు మిగిలిన వాటిని సెక్షన్లు 238 మరియు సెక్షన్ 313 Cr.P.C పరీక్ష వంటి రికార్డులలో అందుబాటులో ఉన్న అతని సంతకాలతో సరిపోల్చినప్పుడు, సంతకాలు ఒకేలా ఉంటాయి. సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 73 ప్రకారం, సంతకాలను సరిపోల్చడానికి మరియు ఒక నిర్ణయానికి వచ్చే అధికారం కోర్టుకు ఉంది. అనేక వందల సంతకాలు అందుబాటులో ఉన్నాయి మరియు విచారణ సమయంలో A1 సంతకం చేసిన కోర్టు రికార్డులో అందుబాటులో ఉన్న సంతకాలతో పోల్చినప్పుడు, బ్యాంకు పత్రాలు, చెక్కులలోని అన్ని సంతకాలపై సంతకం చేసింది A1 అని సహేతుకమైన సందేహం లేకుండా చెప్పవచ్చు

31. బ్యాంకు ఖాతాలను తెరవడం గురించి మాట్లాడటానికి ఏ బ్యాంకు సాక్షులను విచారించలేదని లేదా చెక్కులను బ్యాంకుల్లో క్లియరెన్స్ కోసం సమర్పించి చెక్కులు జారీ చేశారనే వాదనను

అంగీకరించలేము. విచారణ సమయంలో సంతకాలు, పత్రాలను ఆమోదించిన A1 ఈ సమయంలో సంబంధిత సాక్షులను విచారించలేదని చెప్పలేం.

32. ఖాతా తెరిచే ఫారములు మరియు ఇతర బ్యాంకు పత్రాలు, చెక్కులపై ఉన్న సంతకాలు నిందితుడు–A1వేనని మరియు ఖాతాలను అతను తెరిచాడని A1 అంగీకరించిన కొన్ని బ్యాంకు ఖాతాలేనని ప్రాసిక్యూషన్ నిర్ధారించిన తరువాత, ఖాతాలను తెరవడం మరియు ఖాతాలలో జరిగిన వ్యాపారం లోని నిజాయితీని నిరూపించే బాధ్యత A1పైకి మారుతుంది.

33. సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 106:

> ముఖ్యంగా జ్ఞానం లోపల వాస్తవాన్ని నిరూపించే భారం: ఏదైనా వాస్తవం ముఖ్యంగా ఏ వ్యక్తికైనా తెలిసినప్పుడు, ఆ వాస్తవాన్ని నిరూపించే బాధ్యత అతనిపై ఉంటుంది.

34. A1 కొన్ని లావాదేవీలను తిరస్కరించింది మరియు కొన్ని బ్యాంక్ లావాదేవీలను అంగీకరించింది. అటువంటి తిరస్కరణ ప్రాసిక్యూషన్ సమర్పించిన సాక్ష్యాలను విస్మరించడానికి దారితీయదు, ఖాతాలను తెరవడానికి సంబంధించి సహాయక పత్రాలతో పేర్కొన్న ఖాతాలను తెరిచిన తరువాత ఖాతాలలో వ్యాపారం చేసింది A1 అని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది.

35. A1 ఖాతాలలోని లావాదేవీలను వివరించనందున ప్రతికూల అనుమితిని పొందవలసి ఉంటుంది. A1 కళాశాలల పేర్లతో ఖాతాలను తెరిచాడు మరియు ఖాతాలను తెరవడానికి దాఖలు చేసిన సహాయక పత్రాలు, అధికారం మొదలైనవి, కళాశాలల ఉనికిని చూపించాల్సి ఉంటుంది. ఇంకా, షెడ్యూల్డ్ కుల విద్యార్థుల స్కాలర్‌షిప్‌ల కోసం ఉద్దేశించిన కళాశాలలకు అనుకూలంగా జారీ చేయబడిన చెక్కులను అతను తెరిచిన ఖాతాల నుండి ఎలా నగదుగా మార్చుకున్నారో మరియు బదిలీ చేశారో వివరించాల్సిన బాధ్యత అతనిపై ఉంది. ఖాతాలను తెరవడం మరియు ఖాతాలలో వ్యాపారాన్ని లావాదేవీలు చేయడంలో A1 అపరాధం ఎంతవరకు ఉందో ప్రాసిక్యూషన్ ద్వారా నిర్ధారించబడింది. నకిలీ పత్రాలను సృష్టించడం మరియు నకిలీ పత్రాలను నిజమైనవిగా ఉపయోగించడం ద్వారా బ్యాంకు ఖాతాలను తెరిచినందుకు 2 నుండి 7 వరకు అభియోగాలు నిరూపించబడ్డాయి.

జిల్లా సామాజిక సంక్షేమ కార్యాలయం మరియు పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయంలో బిల్లులను సేకరించడం మరియు భద్రపరచడం మరియు విలువలను కొనసాగించడం:

36. A2 జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ అధికారిగా, A4, A5 మరియు 10 మంది పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయ అధికారులు. A2 అసిస్టెంట్ సోషల్ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్‌గా పనిచేస్తున్నప్పుడు ఫారము నెం.103లో, పోస్ట్-మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్ బిల్లులు మరియు ముందస్తు స్టాంపు రసీదులు వంటి సంబంధిత పత్రాలపై నకిలీ కళాశాలల సంతకం చేశాడని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు. సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు చెందిన P.Ws.2, 3, 7, 13, 30, 31లను ప్రాసిక్యూషన్ విచారించింది.అయితే, జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ అధికారిగా పనిచేసిన P.W.3 మాత్రమే బిల్లులలో A2 సంతకాలను గుర్తించారు. అదే సమయంలో, అతను చెప్పిన బిల్లులలో తన సంతకాన్ని నిరాకరించాడు. A2 కేసు ఏమిటంటే, అతను ఫారము 103 స్కాలర్‌షిప్ బిల్లులలో నిజమైనవి కాని వాటికి కౌంటర్ సంతకం చేయలేదు మరియు కళాశాలలకు స్కాలర్‌షిప్‌ల మంజూరు మరియు జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ అధికారి ఆమోదించబడిన కళాశాలల జాబితాను మంజూరు చేసే వరకు అటువంటి బిల్లులను సమర్పించలేరు. ఆ వివరాలను కార్యాలయంలో నిర్వహించబడే రిజిస్టర్‌లో మరియు కంప్యూటర్లలో కూడా నమోదు చేయబడతాయి. P.W.3 మరియు ఇతర సాక్షులు కూడా బిల్లులలో సంతకం చేసినప్పటికీ, P.W.3 సాక్ష్యాల ఆధారంగా మాత్రమే A2 ను ఒంటరిగా చేసి బలిపశువుగా చేశారు, ఇది సందేహాస్పదంగా ఉంది. అనేక మంది అసిస్టెంట్ సోషల్ వెల్ఫేర్ అధికారులు పనిచేస్తున్నప్పటికీ, వారిలో ఎవరినీ సాక్షులుగా పేర్కొనలేదు. ఉద్దేశపూర్వకంగా, దర్యాప్తు సంస్థ ఆ సాక్షులను విచారించలేదు.

37. ఇంకా, A2 తరపున న్యాయవాది ప్రకారం, దర్యాప్తు సమయంలో సంతకాలను గుర్తించని మరియు A2 ను తప్పుగా ఇరికించడానికి ప్రాసిక్యూషన్ చేత పరిశీలించబడిన P.W.3 యొక్క సాక్ష్యానికి ఎటువంటి విశ్వసనీయతను జోడించలేము. Ex. P.W.3 సంతకం కనిపించే D10ని ఎదుర్కొన్నారు; అయితే, అతను తన సంతకాన్ని తిరస్కరించాడు. నిజానికి, కేసు నమోదు తరువాత P.W.3 ఉద్దేశపూర్వకంగా తన సంతకం యొక్క స్వరూపాన్ని మార్చాడు. P.W.3 యొక్క అంగీకార సంతకాలను కోరుతూ A2 వివిధ పిటిషన్ లను దాఖలు చేశారు, అయితే సమన్లు జారీ చేయబడ్డ డాక్యుమెంట్ Ex. D10లో, P.W.3 తన స్వంత సంతకాన్ని తిరస్కరించారు.

38. స్కాలర్ షిప్ లు మంజూరు చేసే కాలేజీల జాబితాతో రిజిస్టర్ నిర్వహిస్తామని P.W.3 తన క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ లో అంగీకరించాడు. నిర్దిష్ట స్కాలర్షిప్ మంజూరు చేయబడిందా లేదా అనేది సంబంధిత రిజిస్టర్ నుండి ధృవీకరించవచ్చు. అయితే ఆ రిజిస్టర్ ను పోలీసులకు అందజేయలేదు.

39. A2 P.W.3కి లోబడి ఉన్నందున బిల్లుల్లోని A2 సంతకాలను గుర్తించడానికి సాక్ష్యాధారాల చట్టం లోని సెక్షన్ 47 ప్రకారం P.W.3 సమర్థుడైన సాక్షి అని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి గుర్తించారు. ఒక వ్యక్తి రాతలు లేదా సంతకాలతో పత్రాలను రాయడం లేదా స్వీకరించడం చూసిన సబార్డినేట్ అధికారి లేదా గుమస్తా, సంతకాలను గుర్తించడానికి సమర్థుడైన సాక్షి అయినప్పటికీ, ప్రస్తుత వాస్తవాలలో, P.W.3 యొక్క సాక్ష్యం అనుమానాస్పదంగా ఉంది.

40. P.W.3 తనకు బాగా తెలిసిన కారణాల వల్ల Ex.P.10లో తన స్వంత సంతకాన్ని గుర్తించడంలో విఫలమయ్యాడు. ఫారం 103 బిల్లుల్లో ఆయన సంతకాలు కూడా ఉన్నాయి. విచారణ సందర్భంగా ఆ బిల్లుల్లో తన సంతకాన్ని తిరస్కరించినప్పటికీ A2 సంతకాన్ని గుర్తించారు. నకిలీ బిల్లులు అవాస్తవమని తెలిసి సంతకాలు చేయడంపై A 2 పూర్తిగా ఖండిస్తోంది. A2 సంతకాలను తిరస్కరించినందున, ఆ బిల్లులను చేతిరాత నిపుణుడికి పంపాల్సిన బాధ్యత దర్యాప్తు అధికారిపై ఉంది. ముందుగా, P.W.3 కూడా ఆ బిల్లులపై సంతకం చేశారా లేదా మరియు ఆ బిల్లులలో A2 సంతకాలు కనిపిస్తాయా లేదా అనేది స్పష్టం చేయబడి ఉంది. ఆ పత్రాలను నిపుణుడికి పంపి ఉంటే రెండు సమస్యలు పరిష్కారమై ఉండేవి. నిందితుల సంతకాలను నిర్ధారించే శాస్త్రీయ పద్ధతిని ఆశ్రయించకుండా, A2ను సూచించడానికి P.W.3 సేవలను ఉపయోగించారు. ప్రస్తుత కేసులోని ప్రత్యేకమైన వాస్తవాలలో, PW.3 సాక్ష్యం అనుమానాస్పదంగా మారుతుంది మరియు నకిలీ బిల్లులపై సంతకం చేసిన వ్యక్తి A2 అని అంచనా వేయడానికి ఏకైక ఆధారాన్ని ఏర్పరచరు. చెప్పబడిన కారణంగా, Exs.P338, 341, 344, 359, 358, 363, 362, 371, 370, 375, 374, 379, 345, 348, 351, 355, 354, 367 మరియు 366 లపై సంతకం చేసినది A2 అని చెప్పడానికి P.W.3 సాక్ష్యం సరిపోదు. అయితే, న్యాయవాది 17.12.2003న దాఖలు చేసిన హాజరు మెమోలోని సంతకాలతో సరిపోలిన ఈ ప్రదర్శనలపై సంతకం, సెక్షన్ 313 Cr.P.C పరీక్ష సంతకాలతో సరిపోలడం లేదని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కనుగొన్నారు.A2 తన సంతకాన్ని మరుగుపరచడానికి చేతన ప్రయత్నం చేశాడని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి అభిప్రాయపడ్డారు. ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి చెప్పిన తీర్పును పక్కన పెట్టాలి. సంతకాలను పోల్చడానికి తగినంత ఆధారాలు లేనందున, పైన పేర్కొన్న బిల్లులపై సంతకం చేసిన వ్యక్తి A2 అనే నిర్ధారణకు వస్తారు.

41. A4కి ఆపాదించబడిన పాత్ర ఏమిటంటే, అతను పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయంలో సూపరింటెండెంట్‌గా పని చేస్తున్నాడు. పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ అయిన P.W.5 ప్రకారం, ఆడిటరు

నుండి బిల్లు అందుకున్న తరువాత, సూపరింటెండెంట్‌గా A4 బిల్లు మరియు ఆవరణల ఖచ్చితత్వాన్ని ధృవీకరించాలి. అతను బడ్జెట్ నియంత్రణ రిజిస్టర్‌ను ఉపయోగించి బడ్జెట్‌ను కూడా ధృవీకరించాలి. సంతకాలను నమూనా సంతకాలతో పోల్చడం, అంకగణిత ఖచ్చితత్వం మరియు కళాశాలల జాబితా ఖచ్చితత్వంతో సహా అన్ని తనిఖీలను సూపరింటెండెంట్ చేయాల్సి ఉంటుంది. ఈ కేసులో ప్రమేయం ఉన్న నకిలీ కళాశాలల తరపున సమర్పించిన ఫారము 103 పోస్ట్-మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్ బిల్లులను A4 క్లియర్ చేశాడనే వాస్తవం నుండి, అతను చేయాల్సిన తనిఖీలు చేయలేదని స్పష్టంగా తెలుస్తుందని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి పేర్కొన్నారు. అతను కొంచెం ప్రయత్నం చేసి ఉంటే, ఆ బిల్లులన్నీ ఉనికిలో లేని నకిలీ కళాశాలల తరపున సమర్పించబడ్డాయని అతను ఖచ్చితంగా గుర్తించేవారు. ఆ దిశగా ఎలాంటి ప్రయత్నం చేయకుండా వాటిని తన స్థాయిలో క్లియర్ చేసి అసిస్టెంట్ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసర్ అయిన తదుపరి అథారిటీకి పంపాలనుకున్నాడు. డ్రాయింగ్ మరియు చెల్లింపు అధికారి మరియు మంజూరు అధికారుల నమూనా సంతకాల కారణంగా మాత్రమే డిప్యూటీ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్ నుండి స్వాధీనం చేసుకోలేదని, A4 ప్రమేయం లేదని నిర్ధారించడం సాధ్యం కాదని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి అభిప్రాయపడ్డారు. డిప్యూటీ పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయంలో నకిలీ కళాశాలల డ్రాయింగ్ ఆఫీసర్ల నమూనా సంతకాల పోలికలు కలిగి ఉండటం సాధ్యం కాదు. ఈ కారణంగా, A4 ఆమోదించిన బిల్లులు మామూలుగా జరగలేదని చెప్పలేము, కానీ A1 కి సహాయం చేయడానికి అతను ఉద్దేశపూర్వకంగా అలా చేసి ఉండే అవకాశం ఉంది. ఇంకా, A4 నోట్ల యొక్క 2వ పేజీని పరిశీలించలేదు, అవి చాలావరకు ఖాళీగా మిగిలిపోయాయి.

42. సాక్షుల సాక్ష్యాలను బట్టి చూస్తే, ప్రక్రియ ప్రకారం, డ్రాయింగ్ ఆఫీసర్ల నమూనా సంతకాలు పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసు వద్ద అందుబాటులో ఉన్నాయని తెలుస్తోంది. పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసు నుండి విచారించబడిన సాక్షులెవరూ, పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసులో డ్రాయింగ్ ఆఫీసర్ల సంతకాలు అందుబాటులో లేవని చెప్పలేదు. ఈ పరిస్థితులలో, సాక్షులు చెప్పినట్లుగా నమూనా సంతకాలు అందుబాటులో ఉన్నాయని ప్రాసిక్యూషన్ కేసు అయినప్పుడు, కళాశాలలు నకిలీ కళాశాలలు కాబట్టి అవి కార్యాలయంలో అందుబాటులో ఉండవని కోర్టు నిర్ధారించదు. విచారణలో వెల్లడి కాకపోతే మరియు రిజిస్టర్లు, జాబితాలు మొదలైన పత్రాలు, నమూనా సంతకాలతో సహా కార్యాలయంలో అందుబాటులో లేవని సాక్షులు పేర్కొనకపోతే, కోర్టు ప్రాసిక్యూషన్‌కు ప్రయోజనం చేకూర్చినట్లు నిర్ధారించలేము. సందేహం లోని ప్రయోజనం ఎల్లప్పుడూ నిందితుడికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. చట్టం భారాన్ని

నిందితులపై మోపిన సందర్భాల్లో కూడా, అటువంటి పరిస్థితులలో కూడా, అటువంటి అంచనాలను రూపొందించడానికి పునాది వేయడానికి ప్రారంభ భారం ఎల్లప్పుడూ ప్రాసిక్యూషన్‌పైనే ఉంటుంది. దీని ప్రకారం, A4 తన విధులను నిర్వర్తించడంలో కాకుండా ఉద్దేశపూర్వకంగా బిల్లులను క్లియర్ చేశాడనే భావన ఆధారంగా ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి తీర్పును అంగీకరించలేము మరియు దానిని పక్కన పెట్టబడుతుంది.

43. A5 పై ఉన్న ఆరోపణ ఏమిటంటే, అతను డిప్యూటీ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసులో అసిస్టెంట్ పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసర్‌గా పనిచేస్తున్నప్పుడు, పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్ శాఖాపరమైన విధానాన్ని అనుసరించకుండా ఉద్దేశపూర్వకంగా తప్పించుకున్నాడు మరియు ఆ బిల్లులు నకిలీవి మరియు కల్పితమైనవి అని తెలిసి కూడా A1 క్లెయిమ్ చేసిన నకిలీ బిల్లులను ఆమోదించారు. బడ్జెట్ వివరాలు అందుబాటులో లేనప్పటికీ మరియు బడ్జెట్ మంజూరు చేయబడనప్పటికీ, బడ్జెట్ వ్యయాన్ని డ్రాయింగు మరియు చెల్లింపు అధికారులు బిల్లుల పేజీ 2లో బడ్జెట్ ఫార్మాట్‌లో నమోదు చేయనప్పటికీ, బిల్లులను తిరిగి ఇవ్వడానికి బదులుగా అంగీకరించారు.

44. బోగస్ కాలేజీలకు అనుకూలంగా చెక్కులు జారీ చేసినందుకు A5 కి వ్యతిరేకంగా 32 నుండి 50 వరకు అభియోగాలు మోపబడ్డాయి. ప్రాసిక్యూషన్ ప్రకారం, మొత్తం 61 చెక్కులు జారీ చేయబడ్డాయి. ఆ చెక్కులను A5 జారీ చేశాడని మరియు సెక్షన్ 313 Cr.P.C పరీక్ష సమయంలో, A5 ఆ చెక్కులను తానే జారీ చేశాడని అంగీకరించాడని ప్రాసిక్యూషన్ PW.5 ఆధారాలపై ఆధారపడింది. A5 ప్రకారం, బిల్లులను ఆమోదించిన వ్యక్తి మరియు చెక్కులపై సంతకం చేసిన వ్యక్తి అతనే అని తెలిపారు. పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్ మాన్యువలును పాటించాలని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కనుగొన్నారు. మరింత ప్రత్యేకంగా, మాన్యువలులోని నిబంధనలు 3.2 మరియు 5.3 ప్రకారం చెక్కులను జారీ చేసే APAO, సంతకాల ధృవీకరణ, ఖచ్చితత్వం, బడ్జెట్ నిబంధనలు మరియు బిల్లుల ఖచ్చితత్వంతో సహా విభాగంలో పూర్తి తనిఖీలు చేయాలి. అయితే, ప్రస్తుత కేసులో, ఫారము 103 పోస్ట్-మెట్రిక్ స్కాలర్‌షిప్ బిల్లులు ధ్వంసం చేయబడ్డాయని ఆరోపిస్తూ దర్యాప్తు సమయంలో వాటిని దాఖలు చేయబడలేదు మరియు గుర్తించబడలేదు మరియు సేకరించబడలేదు. A1 ను సులభతరం చేయడానికి, నిర్దేశించిన తగిన విధానాన్ని అనుసరించకుండా ఉద్దేశపూర్వకంగా తప్పించుకోవడం ద్వారా A5 ఆ బిల్లులను ఆమోదించి ఉండాలని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి అభిప్రాయపడ్డారు.

45. ఆమోదయోగ్యంగా, బిల్లులు సేకరించబడలేదు. ఆ బిల్లులు ధ్వంసమయ్యాయని నిరూపించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేనప్పుడు, A5 మోసపూరితంగా చెక్కులను జారీ చేశారని భావించలేము. ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి చర్చలో, బిల్లులతో వ్యవహరించే ప్రతి అధికారి, సంతకాల ధృవీకరణ, బడ్జెట్ నిబంధనలు, బిల్లుల ఖచ్చితత్వం మొదలైన వాటితో సహా తనిఖీలు నిర్వహించి, ఆ తరువాత బిల్లులను ఆమోదించాలని తెలిపరు. ప్రతి అధికారి ఒక బిల్లుకు సంబంధించిన అన్ని తనిఖీలు చేయాల్సి వస్తే, బిల్లులను ఆమోదించేటప్పుడు సోపానక్రమంలో పాల్గొన్న అనేక మంది అధికారులను నిందితులుగా చేర్చకపోవడం మరియు A5 మాత్రమే బాధ్యత వహించడం అనేది చాలా అసాధారణమైనది.బిల్లులపై తమ సంతకాలు ఉన్నాయని సాక్షులు పేర్కొన్నారు. కుట్రదారులను కాకుండా వారిని సాక్షులుగా ఎందుకు విడుదల చేయవచ్చో ట్రయల్ కోర్టు ఎటువంటి కారణాలను ఇవ్వలేదు. ఈ పరిస్థితిలో రెండు అవకాశాలు తలెత్తుతాయి. మొదటిది, ధృవీకరణ కోసం ఒక అధికారి మరొకరిపై ఆధారపడటం లేదా వారిని లేదా మొత్తం కార్యాలయం మరియు కార్యాలయం నుండి వాంగ్మూలం ఇచ్చిన సాక్షులు కూడా బాధ్యత వహిస్తారు. బిల్లులలో సాక్షుల సంతకాలు కూడా అందుబాటులో ఉన్నందున, దర్యాప్తు అధికారి ఇక్కడ నిందితుడిని బాధ్యునిగా ఎలా గుర్తించారో మరియు చెక్కులను గుర్తించడానికి తీసుకువచ్చిన సాక్షులను ప్రాసిక్యూషన్ పరిశీలించి, బిల్లులలో వారి సంతకాలు అందుబాటులో ఉన్నాయో స్పష్టంగా చెప్పబడలేదు. నిందితుల విషయానికొస్తే, బిల్లులలో సంతకాలను గుర్తించడం మరియు సాక్షులు బిల్లులలో తమ సంతకాలను తిరస్కరించడం మాత్రమే ఆధారం అనిపిస్తుంది. అటువంటి పరిస్థితిలో, దర్యాప్తు అధికారి సంబంధిత పత్రాలన్నింటినీ చేతివ్రాత నిపుణుడికి పంపాలి. విధులలో స్పష్టమైన సరిహద్దులు లేనప్పుడు మరియు కుట్రలో భాగంగా ఉద్దేశపూర్వకంగా ఆ విధులను ఉల్లంఘించారని చూపించడానికి, నిందితులు/అధికారులను నేరపూరిత బాధ్యతతో పరిగణించలేము. కేవలం సంతకాలు దొరికినందుకు లేదా సమర్పించిన బిల్లులకు వ్యతిరేకంగా చెక్కులు జారీ చేసినంత మాత్రాన నిందితుల నేరాన్ని అంచనా వేయడానికి ఆధారం కాదు.

46. A5 చేత చెక్కులు జారీ చేయబడిన బిల్లులు లేనప్పుడు మరియు కార్యాలయంలో అందుబాటులో ఉన్న అన్ని సంబంధిత పత్రాలను సేకరించకపోవడం వంటి కారణాలతో సందేహాల ప్రయోజనాన్ని A5 వరకు పొడిగించాలి.

47. ఫారము 103 బిల్లులు అబద్ధమైనవి, కల్పితమైనవి అని తెలిసి వాటిని ఆమోదించాడని A10 పై ఆరోపణలు ఉన్నాయి. కొన్ని బిల్లులపై A10 సంతకం చేయలేదని ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కనుగొన్నారు. A10 యొక్క మొదటి అక్షరాలను గుర్తించే ప్రధాన సాక్షి P.W.5. A10 యొక్క మొదటి అక్షరాలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని పొందడం కొరకు కొన్ని బిల్లులు P.W.5కు చూపించబడలేదు. చెప్పబడిన బిల్లులు Exs.P379, 355 మరియు 367. అయితే, ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి Exs.P363, 375, 348, 351, 379, 355 మరియు 367 లలో కనుగొనబడిన మొదటి అక్షరాలతో ఫారము 103 మరియు బిల్లులు 338, 341, 344, 349 మరియు 371 లలో ఉన్న A10 యొక్క అంగీకరించబడిన మొదటి అక్షరాలతో సరిపోలుతున్నాయని కనుగొన్నారు. ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి ఇంకా A10 తన విధులను నిబంధనల ప్రకారం చిత్తశుద్ధితో నిర్వర్తించానని పేర్కొన్నట్లు కనుగొన్నారు. అయితే, అతను తన స్థాయిలో నకిలీ కళాశాలలకు అనుకూలంగా ఫారము 103 బిల్లులను క్లియర్ చేశాడనే వాస్తవం అతను నియమాల గురించి పట్టించుకోలేదని లేదా తన విధులను నిర్వర్తించడంలో ఎటువంటి చిత్తశుద్ధి లేదని స్పష్టంగా చూపిస్తుంది. అతను కొంచెం ప్రయత్నం చేసి ఉంటే, ఆ బిల్లులన్నీ నకిలీ కళాశాలల తరపున సమర్పించబడ్డాయని అతను ఖచ్చితంగా గుర్తించేవారు.ముఖ్యమైన కాలమ్‌లు అయిన బిల్లులలో 2వ పేజీ ఖాళీగా ఉంచబడింది. ఈ కారణంగా, A10 శాఖాపరమైన విధానాలను పాటించకుండా ఉద్దేశపూర్వకంగా బిల్లులను క్లియర్ చేసి ఉండాలి, లేకుంటే బిల్లులు ఆమోదించబడి ఉండేవి కావు.

48. సందేహ ప్రయోజనాన్ని A5 కి పొడిగించేటప్పుడు చర్చించిన కారణాలు A10 కి వర్తిస్తాయి.

49. పైన పేర్కొన్న చర్చ దృష్ట్యా, రికార్డు అందుబాటులో లేకపోవడం మరియు దర్యాప్తు అధికారి జిల్లా సాంఘిక సంక్షేమ కార్యాలయం మరియు పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయం నుండి సంబంధిత రికార్డును సేకరించకపోవడం వంటి నేపథ్యంలో, సందేహ ప్రయోజనాన్ని A2, A4, A5 మరియు A10 లకు పొడిగించబడింది.

50. అయితే, A1 కేసులో, అతను 13 నకిలీ కళాశాలలు పేర్లతో ఖాతాలు తెరిచాడని ప్రాసిక్యూషన్ నిర్ధారించింది. సందేహ ప్రయోజనాన్ని A2, A4, A5 మరియు A10 అధికారులకు విస్తరించబడినందున, సాక్ష్యాధార చట్టంలోని సెక్షన్ 106 ప్రకారం భారం A1కి మారిన కారణంగా దానిని A1కి పొడిగించలేము. A2, A4, A5, A10 లకు సంబంధించి చర్చించిన కారణాలు A1 కి వర్తించవు. పరిస్థితి క్లిష్టంగా అనిపించినప్పటికీ, ఆరోపించిన కళాశాలల అసత్యం గురించి అధికారులకు

తెలుసని ప్రాసిక్యూషన్ వాదనను నిరూపించడానికి ప్రాసిక్యూషన్ ఎటువంటి ఆధారాలను సమర్పించలేదు. ప్రత్యేక న్యాయమూర్తి కనుగొన్నట్లుగా అధికారులు కుట్ర పన్ని ఉంటారనే భావన వారిని దోషులుగా నిర్ధారించే ఆధారాన్ని ఏర్పరచదు. ఆమోదించబడిన బిల్లులు మరియు జారీ చేయబడిన చెక్కులపై ఇతర అధికారిక సాక్షులు కూడా సంతకం చేశారని నమోదు చేయబడినప్పుడు ఇక్కడ అధికారులు / అప్పీలుదారులపై ఎటువంటి ఎంపిక చేసిన నేరారోపణ ఉండకూడదు. చేతి వ్రాత నిపుణుల అభిప్రాయం కోసం పత్రాలు పంపబడాలి. ప్రాసిక్యూషన్ ఈ కేసును సహేతుకమైన సందేహానికి మించి నిరూపించలేకపోవడంతో, వారు నిర్దోషులుగా విడుదలయ్యే అర్హత ఉందని ఈ కోర్టు కనుగొంది. అయితే, ఈ అధికారులను నిర్దోషులుగా ప్రకటించడం అనేది A1కి సంబంధించినంతవరకు నిర్దోషులుగా ప్రకటించబడదు. A1 బ్యాంకు ఖాతాలను తెరిచి నిర్వహించినప్పుడు, అతను పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్ నుండి చెక్కును ఎలా పొందాడో మరియు దానిని ఎలా నగదుగా మార్చుకున్నాడో వివరించాల్సిన బాధ్యత A1పై ఉంది.

51. సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 106 ప్రకారం వర్తించేది ఏమిటంటే, ముఖ్యంగా నిందితుడి ప్రత్యేకమైన జ్ఞానంలో ఉన్న వాస్తవాలను నిరూపించే బాధ్యతను మార్చడానికి ఉంటుంది. ప్రాసిక్యూషన్ లో ఉన్న నేరాన్ని రుజువు చేసే బాధ్యతను నిందితుడికి అప్పగించడానికి ఈ సెక్షన్ ను ఉపయోగించకూడదు. ప్రస్తుత కేసులో, A1 ఖాతా తెరిచిన కళాశాలలు ఉనికిలో లేవని ప్రాసిక్యూషన్ పునాది వేసింది. అటువంటి పరిస్థితులలో, ఖాతా తెరిచే ఫారములు, ఫారములపై ఉన్న ఛాయాచిత్రాలు, అతని సంతకాలు A1 సంతకాలతో సరిపోలినప్పుడు మరియు కొన్ని ఖాతాలను తెరవడానికి A1 అనుమతించబడినప్పుడు, ఆ కళాశాలలు నడుస్తున్నాయని మరియు ఆ మొత్తాలు ఆ కళాశాలల నుండి షెడ్యూల్డ్ కులాలకు చెందిన విద్యార్థుల స్కాలర్‌షిప్‌ల కోసం అని A1 వివరణ ఇవ్వాల్సి ఉంటుంది.

52. కళాశాలల గురించి, ఖాతాల్లో లావాదేవీల గురించి వివరించడానికి A1 ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు.

53. ఇతర నిందితులు A1 తో కలిసి బిల్లులను ఆమోదించారని లేదా చెక్కులను జారీ చేశారని వారి ప్రమేయాన్ని నిరూపించడానికి ఆమోదయోగ్యమైన మరియు నమ్మదగిన సాక్ష్యం లేకపోవడం వల్ల ప్రాసిక్యూషన్ తన కేసును నిరూపించడంలో విఫలమైంది.

54. కైలాష్ గౌర్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ అస్సాం ((2012) 2 SCC 34) కేసులో గౌరవనీయులైన సుప్రీంకోర్టు ఈ విధంగా తీర్పు పేర్కొంది: (SCC పేజీలు 50-51, పేరా 44)

> "44. ప్రాసిక్యూషన్, ఇది స్వయంసిద్ధమైనది, నేరం మతపరమైన అల్లర్ల సమయంలో జరిగిందా లేదా అనే దానితో సంబంధం లేకుండా నేర న్యాయశాస్త్రానికి తెలిసిన ప్రమాణాల ద్వారా ఆమోదించబడిన ప్రధాన సాక్ష్యాల ద్వారా నిందితుడిపై తన కేసును రుజువు చేయాలి. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే, ఒక నిర్దిష్ట కేసు లేదా తరగతి కేసులకు ప్రత్యేకంగా వర్తించే దేనినైనా శాసనం కల్పించకపోతే క్రిమినల్ కేసులలో విచారణలు మరియు తీర్పు విషయానికి వస్తే ఒక నియమాలు మరియు ప్రమాణాలు మాత్రమే ఉంటాయి.
>
> 24. ప్రస్తుత కేసులో, పైన పేర్కొన్న దర్యాప్తు లోపాల లోని సంచిత ప్రభావం ప్రతివాది-నిందితుడికి అనుకూలంగా నిర్దోషిత్వాన్ని నిర్ధారించడాన్ని బలపరిచింది. అటువంటి సందర్భాలలో, దోషపూరిత దర్యాప్తు నుండి ఉత్పన్నమయ్యే సందేహ ప్రయోజనం నిందితుడికి అనుకూలంగా ఉంటుంది."

55. అధికారులు /నిందితుల ప్రమేయం, పత్రాల కల్పన మరియు ప్రభుత్వాన్ని మోసం చేసిన విధానం వంటి అంశాల దృష్ట్యా ఆరోపించబడిన కుంభకోణం చాలా పెద్దది. ఏదేమైనా, దర్యాప్తు ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాలను సేకరించలేదు, ఇది అందుబాటులో ఉంది మరియు ఊహలు మరియు ఊహాగానాల ఆధారంగా దర్యాప్తు చేయబడింది.విచారణ సమయంలో కూడా, ప్రాసిక్యూషన్ లింక్లను అనుసంధానించకుండా పత్రాలను మాత్రమే గుర్తించింది. సాక్ష్యాధారాలు సందర్భోచితమైనది మరియు సాక్ష్యం సమయంలో బయటపడే పరిస్థితులు కేసును మొత్తంగా చూసినప్పుడు ఏర్పడే ఎటువంటి తప్పిపోయిన లింకులు లేదా సందేహాలు లేకుండా పూర్తి నిర్బంధంను ఏర్పరుస్తాయి.ఈ పత్రాల అమలుపై అవగాహన లేని సాక్షుల ద్వారా పత్రాలను గుర్తించడం, ఇతరుల నుంచి వచ్చిన సమాచారం ఆధారంగా వాంగ్మూలం ఇవ్వడం ప్రాసిక్యూషన్ చేపట్టింది. లావాదేవీల గురించి ప్రత్యక్ష జ్ఞానం ఉన్న వ్యక్తులను ఎందుకు పరిశీలించలేదో తెలియదు. ఆ పత్రాలలోని విషయాలను చదివి నిందితుడి నేరాన్ని అంచనా వేయడానికి కేవలం పత్రాలను నిర్ధారింధాం సరిపోదు.

56. నిందితులకు ఎలాంటి నైతిక నేరం ఉండకూడదు. సహేతుకమైన సందేహానికి మించి కేసును నిరూపించే ప్రాసిక్యూషన్ ద్వారా భారం తొలగించబడకపోతే, ఎటువంటి నేరారోపణ నమోదు

చేయబడదు. బాగా తెలిసిన కారణాల వల్ల, ఏ పత్రాలను చేతివ్రాత నిపుణుల పరీక్షకు గురికాలేదు మరియు నిందితుడి నేరాన్ని నిర్ధారించడంలో సహాయపడే విధానాన్ని లేదా ఇతరత్రా సహాయపడటానికి సహాయపడే ప్రక్రియను ఎందుకు పాటించలేదో ఎటువంటి కారణాలు ఇవ్వబడలేదు. బిల్లుల మంజూరు అధికారి సంతకాల నమూనా పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయంలో అందుబాటులో ఉన్నాయి కానీ దర్యాప్తు సమయంలో సేకరించబడలేదు. బిల్లులు సమర్పించి చెక్కులు సేకరించే వ్యక్తులకు ఇచ్చే టోకెన్ల రిజిస్టర్ అందుబాటులో ఉంది కానీ దర్యాప్తు అధికారికి బాగా తెలిసిన కారణాల వల్ల వాటిని స్వాధీనం చేసుకోలేదు.

57. పత్రాలను పరిశీలిస్తే, కేసులోని చాలా పత్రాలను చేతి రాత నిపుణుడు FSL పరీక్ష కోసం పంపినట్లు తెలుస్తుంది. ఎరుపు మరియు నీలం పెన్సిళ్లతో చుట్టబడిన పత్రాలలో 'Q' అని గుర్తులు ఉండటం వలన ఇది స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. పత్రాలు ఎందుకు పంపబడ్డాయనే దానిపై దర్యాప్తు అధికారి ఏమీ స్పష్టం చేయలేదు మరియు ఎటువంటి అభిప్రాయం అందుకోలేదు. ఒకవేళ అందినట్లయితే, నివేదికలు ఎందుకు దాఖలు చేయలేదు లేదా పంపలేదు, అభిప్రాయం లేకుండా పత్రాలను ఎందుకు వెనక్కి తీసుకున్నారు.

58. A1 పే అండ్ అకౌంట్స్ కార్యాలయాన్ని సంప్రదించి బిల్లులు సమర్పించినట్లు చూపించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేవు. ఇంకా, అతను పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్ కార్యాలయంలో నిందితులలో ఎవరినీ సంప్రదించి చెక్కులను అందుకున్నట్లు ఎటువంటి రుజువు లేదు. అయితే, చెక్కులు పే అండ్ అకౌంట్స్ ఆఫీస్ నుండి జారీ చేయబడ్డాయనేది మరియు A1 తెరిచిన ఖాతాలలో చెక్కులు జమ చేయబడ్డాయనేది వాస్తవం. ఇప్పటికే పేర్కొన్న ప్రస్తుత వాస్తవాలలో, A1 తన బాధ్యతను నిర్వర్తించడంలో విఫలమయ్యాడు మరియు తదనుగుణంగా, A1 2 నుండి 7 వరకు ఉన్న అభియోగాలకు, నకిలీ పత్రాలను రూపొందించడానికి మరియు మోసం చేయడానికి 419, 420, 467, 468, 471 సెక్షన్ లు కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి పాల్పడే అవకాశం ఉంది.ఇతర నిందితులకు సందేహ ప్రయోజనం కల్పించబడినందున, IPC సెక్షన్ 120-B కింద A1 ని నిర్దోషిగా విడుదల చేశారు. A1 పై సెక్షన్ 201 IPC కింద ఎటువంటి కేసు నిరూపించబడలేదు. 2 నుండి 7 వరకు ఉన్న అభియోగాలకు, ఆ సెక్షన్ లు 420, 467, 468, 471 కింద నేరారోపణను ధృవీకరిస్తూ, ప్రతి నేరం కింద 3 (మూడు) సంవత్సరాలు శిక్ష విధించబడుతుంది. అన్ని వాక్యాలు ఏకకాలంలో అమలు చేయబడతాయి. అతనిపై మోపబడిన అన్ని

ఇతర అభియోగాలలో A1 నేరారోపణను కొటివేయబడింధి. చక్కటి కాంపోనెంట్ మారకుండా ఉంటుంది.

59. ట్రయల్ కోర్టు A1 ని హాజరుపరచి, మిగిలిన శిక్షను అనుభవించడానికి అతన్ని జైలుకు పంపుతుంది.

60. A2 దాఖలు చేసిన క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.742/2007 అనుమతించబడింది.

61. A4 ద్వారా దాఖలు చేయబడిన క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.754/2007 అనుమతించబడుతుంది.

62. A1 దాఖలు చేసిన క్రిమినల్ అప్పీలు నెం.1028/2007 పాక్షికంగా అనుమతించబడింది.

K.సురేందర్, న్యాయమూర్తి

తేదీ: 17.10.2023.